

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYEI KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG

TÁJÉKOZTATÓ

a

**Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei
Katasztrófavédelmi Igazgatóság**

**2021. évben
végrehajtott tevékenységéről**

Felterjesztem!

Nyíregyháza, *elektronikus bélyegző szerint*

**Varga Béla tű. ezredes
tűzoltósági főtanácsos
igazgató**

I. BEVEZETÉS

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (továbbiakban: igazgatóság) a 2021. évi tevékenységét a jogszabályok és egyéb közjogi szervezetszabályozók alapján a prevenció elsődlegességét kiemelve végezte. A koronavírus terjedésének megelőzése érdekében kihirdetett különleges jogrendi időszakban bevezetett korlátozó intézkedések betartása és betartatása mellett, az elmúlt év kiemelten fontos feladata volt a mentő-tűzvédelem folyamatos biztosítása, az igazgatóság működőképességének fenntartása és az állomány védelme. Az igazgatóság a célkitűzéseit a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (továbbiakban: BM OKF) által meghatározott főbb irányelvek alapján határozta meg.

A világjárvány elleni küzdelem is rávilágított arra, hogy a lakosság és az anyagi javak védelmének megfelelőse a védelmi igazgatás jogszerű, szervezett és gyors működésének, valamint a felkészült állampolgárok összehangolt tevékenységének eredménye, ezért több alkalommal tartott a szakterület a Megyei Védelmi Bizottsággal együttműködve a Helyi Védelmi Bizottságok elnökeinek és titkárainak, a települések polgármestereinek és jegyzőinek, valamint a lakosság részére felkészítést. A képzések a koronavírus járvány miatt főként online módon, valamint ismeretterjesztő anyagok kiküldésével valósultak meg, továbbá az operatív irányítást végzők több törzsgyakorlaton vettek részt.

Az önkéntesség fejlesztése a tavalyi évben is kiemelt feladat volt, melynek keretében a polgármesterek és a civil szervezetek együttműködésével - figyelemmel a területi és települési veszélyeztetettségre -, a polgári védelmi szakterület végrehajtotta az önkéntes mentőszervezetek fejlesztését. Az önkéntes tűzoltó egyesületek (továbbiakban: ÖTE) erősítését a mentő-tűzvédelem helyzetéhez igazodó rendszerben támogatta az igazgatóság. Az önkéntes egyesületek és szervezetek fejlődésével, valamint a lakosság felkészítésével javult az állampolgárok öngondoskodási képessége, valamint a pályázati forrásból biztosított eszközök jelentősen hozzájárultak a települések önmentő és kárfelszámoló képességének fejlődéséhez.

A területi és a megye valamennyi települési, járási és kirendeltségi veszély-elhárítási tervének átdolgozása megtörtént, amelyek tartalmazzák a megelőzési, felkészültségi intézkedéseket, a katasztrófakockázat-kezelési válaszokat. A tervek részét képezi a végrehajtott és tervezett azon strukturális és nem strukturális fejlesztések, amelyekkel biztosított a megelőzés hatékonysága és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében az éghajlatváltozás közvetlen és közvetett hatásaival szembeni rezilienciát megalapozó technológiai fejlődés.

Az igazgatóság fő céljai között szerepelt a tűzoltói állomány elméleti és gyakorlati felkészültségének fejlesztése, a kor kihívásainak figyelembe vételével. Ennek érdekében a képzés meghatározott rendszerén felül több esetben tartott a tűzoltói és a hatósági szakterület olyan oktatást, mely a technológiai fejlesztések tűzvédelmi és a beavatkozás biztonsági szempontjaira épült. Ezeken az előadásokon az Országos Tűzvédelmi Szabályzat (OTSZ) és a Tűzvédelmi Műszaki Irányelvek beavatkozást érintő előírásainak változásairól, a napenergiát hasznosító rendszerek, az elektromos és hibrid gépjárművek tűzoltási és műszaki mentési feladatainak biztonságos és szakszerű végrehajtásáról szerzett ismereteket a beavatkozó állomány. A korszerű elektronikus felkészítő modul alkalmazásával az önképzés is hatékonyabbá vált, mely a gyakorlati képzést segítve biztosítja a szakszerű, gyors és hatékony beavatkozásra való felkészítést.

II. A TŰZOLTÁSOKRÓL ÉS A MŰSZAKI MENTÉSEKRŐL

---

1. A megye tűzvédelme, a területi lefedettség:

A 2021. évben 5 hivatásos tűzoltó-parancsnokság és az alárendeltségükben működő 2 katasztrófavédelmi őrs, 6 önkormányzati tűzoltó-parancsnokság és 39 önkéntes tűzoltó egyesület látta el a megye mentő tűzvédelmét. A területi lefedettség vonatkozásában 11 megyebeli település a Hajdú-Bihar megyei és 1 település Borsod-Abaúj-Zemplén megyei hivatásos tűzoltó-parancsnokság működési területéhez tartozik. A hatályos szabályozás alapján hat alkalomszerűen igénybe vehető létesítményi tűzoltóság működik, melyek állománya az adott létesítményben végzett szakmai tevékenysége mellett látja el a tűzvédelmi feladatokat. A Nyíregyházi Hivatásos Tűzoltó-parancsnokságon készenlétben tartott Komondor RDO típusú, többcélú, csere felépítményes, országos riasztású gépjármű bevetési lehetősége egy Westa 90062600 típusú három berendezéssel egészült ki, amelynek kezelésével kapcsolatos ismeretek elsajátítása a kezelői állomány részéről január hónapban megtörtént.

Az év során a koronavírus járvány jelentősen befolyásolta a tűzoltósági szakterületi feladatok végrehajtását is. Munkaegészségügyi és szolgáltatatszervezési intézkedések bevezetésével a járvány megelőzése, a terjedésének megakadályozása volt a fő cél.

A döntéstámogató eszközök közül 120 kiemelten fontos létesítményre készített tűzoltási és műszaki mentési terv áll rendelkezésre, amelyek a benne rögzített adatokkal és taktikával hatékonyan segítik a beavatkozások végrehajtását.

2. Számok, statisztikai adatok: tüzesetek-műszaki mentések-beavatkozást igénylő események, összehasonlító adatok:

2021-ben 4579 esemény katasztrófavédelmi kezelésére volt szükség, mely adat a 2020. évi adatokhoz viszonyítva enyhe emelkedést mutat. *(műveleti adatok összehasonlító diagram 1. számú melléklet 1. számú ábra)*

A tűzoltói beavatkozást igénylő vonulásszám 2021-ben az elmúlt öt év átlagának megfelelő volt, az előző évhez viszonyítva 6%-os csökkenés tapasztalható. 2021-ben az önkormányzati tűzoltóságok 850 vonulást hajtottak végre, amely a 2020-as adatokhoz képest 6%-os növekedést jelent. 2021-ben 3057 SMS értesítést kaptak és 474 esetben – az összes esetszám 10%-ában végeztek beavatkozást a megyebeli önkéntes tűzoltó egyesületek. Az öt önállóan beavatkozó önkéntes tűzoltó egyesület 162 beavatkozást hajtott végre, ebből 153 esetben önállóan végezték a tűzoltási, vagy műszaki mentési feladatokat. A végrehajtott elméleti és gyakorlati képzéseknek, valamint az eszközfejlesztéseknek köszönhetően az önállóan elvégzett beavatkozásaik aránya emelkedett 2020-hoz képest.

A műveleteknél a minősített fokozatokat vizsgálva megállapítható, hogy a legmagasabb minősített riasztási fokozat 2021-ben egy IV-es kiemelt fokozatú eset volt, minősített III-as kiemelt fokozat 3 esetben, II-es kiemelt fokozat 21 esetben valósult meg. Az elmúlt években erősödő integrált hatósági felügyelet a gazdálkodó szervezetek esetében, illetve a fokozódó tüzmelőzési tevékenység a társasházak, közösségi létesítmények és az állampolgárok irányába elősegítette azt, hogy jelentősebb tűzoltó erő-eszköz alkalmazását igénylő tűz- és káreset nem következett be meggyekben.

3. A tüzesetek jellemzői:

A tüzesetek száma a 2020-as évhez képest minimálisan csökkent. A tüzesetek számán belül meghatározó szabadtéri tüzek, illetve az otthon jellegű létesítmények tüzeinek száma szinte ugyanaz, mint a múlt évben. A 2021. évben bekövetkezett tüzeset szám a megelőző öt év átlagához illeszkedik. A közlekedési eszközökben bekövetkezett tüzesetek száma emelkedett jelentősen az elmúlt évhez viszonyítva, több mint harmadával. A pandémia okozta korlátozások miatt, az otthon tartózkodás időtartama megnövekedett, ezért fokozottan végezte az igazgatóság a lakosságtájékoztatási tevékenységet, mely az állampolgári szabálykövetés fokozása mellett, hozzájárult a biztonság fenntartásához. A tüzesetek következtében 4 személy vesztette életét, 46 fő sérült meg, a megmentett személyek száma 33 fő *(tüzesetek megoszlása jelleg szerint 1. számú melléklet 2. számú ábra)*.

4. A műszaki mentések jellege:

A műszaki mentések száma 2021-ben a 2020. évi adatokhoz képest emelkedést mutat, ugyanakkor az elmúlt öt év átlagával teljesen egyezik. Műszaki mentések számában a közúti közlekedési balesetek, viharok és fakidőlések voltak a meghatározóak. A műszaki mentéseknél 2021-ben 13 személy vesztette életét, a sérült személyek száma 447 fő, a megmentett személyek száma 67 fő. *(műszaki mentések megoszlása jelleg szerint 1. számú melléklet 3. számú ábra)*.

6. Tűzvizsgálati eljárások:

2021. évben összesen 28 (az összes tüzeset 1,2%-a) tűzvizsgálati hatósági eljárás indult a megyében. A 2020-as évben lefolytatott eljárási adatokat figyelembe véve 17%-os emelkedés tapasztalható. A tűzvizsgálati helyszíni szemléket, illetve a halaszthatatlan tűzvizsgálati cselekményeket a Katasztrófavédelmi Műveleti Szolgálat végezte. A lefolytatott tűzvizsgálatok több mint fele a rendőrségi eljárásokhoz kötött büncselekmény gyanúja miatt indult. *(a tűzvizsgálati eljárás megindításának ok-rendszerét az 1. számú melléklet 4. számú ábra tartalmazza)* A tűzvizsgálati eljárások során megállapítottak alapján a legtöbb esetben nyílt láng volt a tűz keletkezési oka, amely emberi szándékosságra vagy gondatlanságra volt visszavezethető.

7. Képzések, gyakorlatok:

A továbbképzési rendszer adta lehetőségeket kihasználva az önkormányzati és beavatkozó önkéntes tűzoltók ismeretei is bővültek, szakmai felkészültségük erősödött, amellyel a beavatkozásaikat hatékonyabban és biztonságosabban tudják végrehajtani.

A megyei igazgatóság által szervezett ellenőrző gyakorlatok célja az élelmiszer-, feldolgozó- és vegyipari üzemekben történő beavatkozási szabályok ismeretének ellenőrzése volt.

Az önkéntes tűzoltó egyesületeknél parancsnoki, parancsnok-utánpótlási, illetve tűzoltásvezetői feladatok ellátására az igazgatóság 2021 szeptemberében Tűzoltásvezető II. tanfolyamot szervezett, amelyen 6 egyesület 9 tagja tett sikeres vizsgát.

8. Önkormányzati tűzoltó-parancsnokságok, önkéntes tűzoltó egyesületek:

A megye katasztrófavédelmi műveleteibe bevonható 6 önkormányzati tűzoltóság és 39 önkéntes tűzoltó egyesület mindegyike kötött valamilyen szintű együttműködési megállapodást a működési terület szerinti hivatásos tűzoltó-parancsnoksággal.

Ebből 7 egyesület a Hajdú-Bihar megyei, 1 egyesület a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei hivatásos tűzoltóságokkal kötött együttműködési megállapodást, amelyek közvetlenül a megye tűzvédelmét erősítik. 2021-ben megalakult és együttműködési megállapodást kötött az Aranyosapáti Önkéntes Tűzoltó Egyesület és az Újfehértói Örláng Városi Polgárőr és Önkéntes Tűzoltó Egyesület.

Az önállóan beavatkozó önkéntes tűzoltó egyesületek, így a demecseri, a tyukodi, a tarpai, a nagykállói és a nagyecsed-i egyesület továbbra is fontos helyi és kistérségi közbiztonsági tényezőként működik.

A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság és a Magyar Tűzoltószövetség közös pályázatán 30 megyebeli egyesület volt sikeres, 24 millió forint értékben jutottak pályázati forráshoz, segítve ezzel további fejlődésüket. 2021-ben negyedik alkalommal kiírt központi pályázaton az igazgatóság illetékességi területén működő önkormányzati tűzoltóságok mindegyike részt vett és jutott jelentős, összesen 20 983 479 forint értékű támogatáshoz, amelyet elsősorban technikai fejlesztésekre fordítottak. Az önkéntes szervezetek 2020. évi többletfeladatainak elismeréseként az I. kategóriájú együttműködési megállapodással rendelkező önkéntes tűzoltó egyesületek egységesen 300.000 forint összegű, míg a II. kategóriájú együttműködési megállapodással rendelkezők egységesen 204.347 forint összegű támogatásban részesültek. A Magyar Falu Program Falusi Civil Alap alprogramjában 9 ÖTE, a Városi Civil Alap alprogramjában 2 ÖTE nyert, több mint 40 millió forint értékben támogatást. Tiszabecs ÖTE, az országos fel nem használt maradvány támogatásokból jutott 600 000 forint soron kívüli támogatáshoz, melyet a szertára felépítéséhez használ fel.

9. A Megyei Tűzmegelőzési Bizottság tevékenysége:

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Tűzmegelőzési Bizottság (továbbiakban: Bizottság) a tevékenységét az általános tájékoztatások és felkészítések területére összpontosította, melyek közül a tűzhalál és a tüzeseti személyi sérülések megelőzésével kapcsolatos felvilágosító tevékenység kiemelt fontosságú volt. Az írott és elektronikus sajtó lehetőségeit, valamint a célcsoportok személyes tájékoztatását kihasználva a Bizottság - az állomány bevonásával - széles körben adott tájékoztatást a szén-monoxid-mérgezés és a kéménytüzek megelőzésével kapcsolatban. Felhívta a lakosság figyelmét a CO-érzéklők beszerzésének, a tüzelőberendezések, az égéstermék elvezetők (kémények) ellenőrzésének, tisztításának és műszaki felülvizsgálatának fontosságára. 2021-ben a koronavírus járvány miatt csak 46 rendezvényen tudott megjelenni a Bizottság, amelyeken összesen 10 000 fő vett részt. Az Országos Tűzmegelőzési Bizottság Alkotói Pályázatán a Tiszavasvári Magiszter Óvoda, Általános Iskola, Középiskola, szakképző Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola tanulója korosztályában, irodalmi alkotás kategóriában országos I. helyezést ért el.

III. A MEGYE VESZÉLYEZTETETTSÉGÉNEK ISMERTETÉSE

1. A települések katasztrófavédelmi osztályba sorolása, kockázatazonosítási eljárás tapasztalatai:

A megye veszélyeztetettsége az elmúlt évben alapvetően nem változott. A polgármesterek – a katasztrófavédelmi kirendeltségek támogatásával és az érintett társ- és együttműködő szervek, szervezetek bevonásával – végrehajtották a településeik kockázateértékelését. Ennek eredményeként két település esetén a veszélyes üzemek általi veszélyeztetettség csökkenésével, a külső védelmi terv készítési kötelezettség megszűnt, ezáltal az I. katasztrófavédelmi osztályba sorolásuk módosult. 2021. január 01-től a megyében 7 I., 166 II. és 56 III. katasztrófavédelmi osztályba sorolt település volt (2. számú melléklet 1. ábra).

2. Az operatív törzsek alkalmazása 2021. évben:

A 2021. augusztus 01-jén történt viharhárral kapcsolatban az igazgatóság Operatív Törzse működött, amely koordinálta a megye területén bekövetkezett káresemények felszámolását. A beérkező jelzések – összesen 760 db – főként Nyíregyházát, Mátészalkát, Nyírbátort és Fehérgyarmatot, illetve környező településeiket érintették. A káresemények főként fakidőlések (épületekre, járművekre, útra), épületkárok (tetőszerkezet sérülés, tűzfal kidőlés) voltak. A vihar összesen 79 ingatlanban okozott kárt, ebből 2 állami, 1 egyházi, 12 önkormányzati és 64 magán tulajdonú volt. Áramkimaradás 184 települést és 134 200 fogyasztót érintett, továbbá a Debrecen és Nyíregyháza közötti vasútvonalon a felsővezeték szakadása miatt volt fennakadás a vonatközlekedésben. Figyelembe véve az éles események kezelése és a gyakorlatok alkalmával tapasztaltakat, továbbá a korábbi években végzett eszközfejlesztéseinket, megállapítható, hogy az igazgatóság és a katasztrófavédelmi kirendeltségek operatív törzseinek állománya felkészült és képes a váratlanul jelentkező feladatok ellátására, illetve a törzsek működését támogató híradó- és informatikai rendszerek működése biztosított, az állomány az alkalmazásukat ismeri.

IV. EGYÉB POLGÁRI VÉDELMI FELADATOK ELLÁTÁSA

1. A végrehajtott lakosságvédelmi ellenőrzések statisztikai adatai, a feltárt hiányosságok elemzése:

A felmerült új adatok és információk birtokában a kockázati helyszínek beazonosítása az igazgatóság kiemelt feladatát képezte. Az év során a járványhelyzet függvényében 1 272 ellenőrzés és szemle történt. Ezeken a társszervek és társhatóságok is részt vettek (2. számú melléklet 2. ábra). Az ellenőrzések során 83 hiányosság került megállapításra, amelyekre minden esetben javító intézkedés történt.

A COVID-19 járvány terjedésének megakadályozásában az igazgatóság jelentős feladatokat hajtott végre, amelynek keretében műszaki támogatást nyújtott a mobil oltóbuszok települési és határátkelőhelyi alkalmazásai során. A buszokat 3 ütemben 12 településen és 3 határátkelőhelyen alkalmazták.

2. A köteles polgári védelmi szervezetek felkészítése:

A polgári védelmi szervezetek állományából összesen 5 254 fő részére tartott felkészítést a szakterület, amelyeket úgy hajtott végre, hogy az önkéntes és köteles polgári védelmi szervezetek képesek legyenek a vizek kártételei elleni és a rendkívüli időjárás következményeinek felszámolásában történő közreműködésre.

3. A köteles polgári védelmi szervezetek létszám adatai:

A megye polgármesterei összesen 12 296 főt osztottak be valamilyen szintű polgári védelmi szervezetbe, melyből 9 fő munkahelyi, 10 983 fő települési és 1 304 fő területi polgári védelmi szervezetben lát el feladatokat.

4. Az önkéntes mentőszervezetek létszáma adatai, beavatkozásaik:

A megye árvízi veszélyeztetettsége továbbra is kiemelkedően magas, amely alapvetően meghatározta a felkészülési tevékenységet. Ennek keretében az igazgatóság – a járványügyi helyzet figyelembevételével – folyamatosan végezte az önkéntes mentőszervezetek felkészítését és minősítéseik megújítását, valamint a települési lakosságvédelmi rendszer és az egyének öngondoskodási képességének fejlesztését.

2021-ben 50 önkéntes mentőszervezet újította meg a minősítését, illetve további 2 új szervezet állt rendszerbe és szerzett minősítést. Az éghajlati viszonyok okozta változásokra reagálva, 2 szervezet a BM OKF által kidolgozott alapvető viharokelhárítási tevékenység szakterületi minősítését szerezte meg. Összesen 75 települési 975 fővel, 17 járási 384 fővel és 1 megyei mentőszervezet 51 fővel képes a lakosság és az anyagi javak védelme érdekében beavatkozni. A mentőszervezetek alapvető vízkár-elhárítási, árvízi és vízi mentési, könnyű városi kutató-mentő, keresőkutyás, alapvető viharokelhárítási, továbbá vezetés-irányítás, logisztikai képesség szakterületi minősítéssel rendelkeznek (2. számú melléklet 3. ábra). 2021-ben 5 alkalommal került sor a megyei, 76 alkalommal a járási és 60 alkalommal a települési mentőszervezetek részleges alkalmazására. A beavatkozások zömét a viharok következményeinek felszámolása adta, de jellemző volt még eltűnt személy keresése, illetve vízszivattyúzás is. A bevetések során a mentőszervezetek állományából összesen 614 fő, 284 db technikai eszközzel hajtott végre a feladatokat (2. számú melléklet 4. ábra).

5. A gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettség, lebiztosított eszközök és szolgáltatások adatai:

A települési és a területi veszélyelhárítási tervekben foglalt feladatok végrehajtása érdekében 680 db munkagép és gépjármű lett kijelölve. A kijelölt eszközök bevetettségéről minden évben szemle keretében győződnek meg a szakterületi kollégák.

6. A közbiztonsági referensek katasztrófavédelmi feladatokba történő bevonása:

A megyében összesen 235 fő közbiztonsági referens és helyettes segíti a polgármesterek katasztrófavédelmi tevékenységét. Az igazgatóság 2021-ben – a járványügyi helyzet figyelembe vételével – megszervezte és végrehajtotta a közbiztonsági referensek és helyettesek képzéseit.

7. A megyében kijelölt befogadóhelyek adatai:

A kitelepítési és befogadási feladatokra történő felkészülés keretében 169 településen történt meg a befogadóhelyek kijelölése. Ezeken a településeken közel 77 ezer fő elhelyezésére van lehetőség. Az elmúlt időszakban valamennyi befogadóhely alkalmasságát ellenőrizte a szakterület, ezek megfelelnek a tervezett szerepük betöltésére.

8. Tervezési feladatok végrehajtásának tapasztalatai:

A megye valamennyi települése rendelkezik veszélyelhárítási tervvel, a katasztrófavédelmi kirendeltségek összesített tervvel, a katasztrófavédelmi megbízottak járási tervkivonattal, a Megyei Védelmi Bizottság területi tervvel. A veszély-elhárítási tervek felülvizsgálata megtörtént, a tervek az érintett területek veszélyeztető hatásait, és a kezelésük érdekében szükséges elsődleges intézkedéseket tartalmazzák.

A települési veszély-elhárítási tervek mellékleteként 229 település rendelkezik vízkár-elhárítási és 6 település külső védelmi tervvel. A szakterület 2021. évben a megváltozott szabályozás és a kiadott minta alapján átdolgozta valamennyi szintű veszélyelhárítási tervet. Ezekben új elemként jelent meg a veszélyeztető hatások priorizálása, valamint a megelőzés és a felkészülés keretében végrehajtott feladatok, amelyek a reziliencia fokozását támogatják. A tervek a beazonosított veszélyeztető hatásokon túl, tartalmazzák a kezelésük során végrehajtandó tevékenységi sorokat, amelyek a hozzájuk kapcsolódó lakosságvédelmi adattárakkal biztosítják a helyi megelőzés, felkészülés és beavatkozás feladatainak gyors és hatékony végrehajtását.

9. Lakosságtájékoztatás, közintézményekkel való kapcsolattartás, közösségi szolgálatteljesítés:

Az igazgatóság a lakosság felkészítés aktív és passzív módszereit egyaránt alkalmazta a lakosság minél szélesebb körű tájékoztatása érdekében. A lakossági kapcsolatteremtés egyik hatékony eszköze a katasztrófavédelmi közösségi szolgálatteljesítés, amely azonban a járvány csúcsidőszakában felfüggesztésre került, így mindössze 186 fő teljesítette azt az igazgatóságon és az alárendelt szervezeti elemeknél.

A diákok a közösségi szolgálatteljesítés keretében betekintést nyertek a szakterületek tevékenységébe, elsajátították az önmentés és másokról gondoskodás lehetőségeit, technikáit. Az igazgatóság honlapján és emellett különböző médiumok honlapjain és a megyei napilapban – összesen 103 alkalommal – jelent meg közérdekű közlemény, lakossági tájékoztató és a követendő magatartási szabályokra vonatkozó információ, illetve lakosságtájékoztatás keretében az iskolákban megrendezésre kerülő tanításmentes napokon, továbbá a tanórákon is tartott előadásokat a szakterület.

10. Felkészüléssel (téli, árvízi) kapcsolatos feladatok végrehajtása:

Az igazgatóság tervezetten készült úgy az árvizek elleni védekezésre, mint a rendkívüli téli időjárással kapcsolatos eseményekre. Ennek keretében az önkéntes és köteles polgári védelmi szervezetek állományának felkészítése kiterjedt az ilyen jellegű események során történő beavatkozásokra is, továbbá a közigazgatási vezetők és a közbiztonsági referensek felkészítése során is kiemelt figyelmet fordított ezen eseményekre a szakterület.

A téli viszonyok során kialakuló helyzetek kezelése és leküzdése érdekében – a Megyei Védelmi Bizottság elnökének támogatásával – önkéntesek bevonásával Életmentő Konvoj működik a megyében. Ez a szervezet magánszemélyek, állami szervezetek és közmű-szolgáltatók részvételével képes a bajba jutottak hatékony és gyors megsegítésére. A téli felkészülés keretében a megyei közúti igazgatóság és a megyei rendőr-főkapitányság közreműködésével aktualizálásra került a téli rendkívüli közlekedési események kezelésére elkészített terv.

11. Lakosságvédelmi intézkedések bevezetését igénylő eseménykezelések:

Lakosságvédelmi intézkedésként ideiglenes elhelyezés elsősorban a tüzesetek miatt fedél nélkül maradt lakosok esetében történt. Az esetek túlnyomó többségében rokonoknál kerültek elhelyezésre a fedél nélkül maradtak, az önkormányzatok cseti jelleggel biztosítottak szállást. Kitelepítés vagy kimenekítés 56 esetben történt, mely 487 főt érintett.

12. Bel- és kültéri vízelvezetők szemléje:

A vizek kártételei elleni védekezésre történő felkészülés keretében a szakterület nagy hangsúly fordított a bel- és kültéri vízelvezetők szemléjére annak megállapítása érdekében, hogy azok alkalmasak-e funkciójuk ellátására. A feltárt hiányosság megszüntetésére hozott önkormányzati intézkedéseknek és a fejlesztéseknek köszönhetően javult a településeken a csatornahálózat állapota.

13. Tájékoztató a vis maior igények benyújtásának indokoltságáról és benyújtott igényekről:

Az elmúlt évben 1 település nyújtott be vis maior támogatás iránti kérelmet. A viharkár következményei miatt 220 millió forint értékben védekezés és helyreállítás címen nyújtotta be a település az igényét, amelynek részbeni támogatására a helyszíni ellenőrző bizottság is javaslatot tett.

V. FŐ- ÉS MŰVELETIRÁNYÍTÓ ÜGYELET

1. A segélyhívások kezelése:

Az igazgatóság megyei főügyelete, és a megyei műveletirányítási ügyelet fogadja és kezeli a tűz- és káresetekről érkező bejelentéseket. A jelzések az ESR 112 rendszeren keresztül elektronikus formában érkeznek. A kapott információk alapján a szükséges intézkedéseket, riasztásokat végrehajtja az adatlapot kezelő műveletirányító. A megye tűzoltóságai a PAJZS tevékenység irányító rendszeren keresztül elektronikusan kapják meg az erők, eszközök riasztásához szükséges információkat.

A megyei fő- és műveletirányítási ügyelet és a tűzoltóságok ügyelei között folyamatosan és megfelelően működött a jelentési rend, az események rögzítése és kezelése. Az önkéntes tűzoltó egyesületekkel a kapcsolattartás korszerű EDR rádiókkal történik.

A fő- és műveletirányítási ügyeletre tavaly 2648 jelzés érkezett. Az események felszámolásához az ügyeleti állomány biztosította az erők és eszközök gyors riasztását, valamint a műveletek végrehajtásához az előírt és elvárt intézkedéseket megtette. A tömegesen előforduló események kezelésének gyakorlása érdekében több esetben a megye tűzoltóságainak bevonásával tartott gyakorlatot az osztály. A COVID-19 járványügyi helyzetre tekintettel hozott központi döntés alapján, az MKI tartalék ügyeletén látta el a szolgálatot az állomány. Az igazgatóság fő- és műveletirányítási ügyelete kapcsolatot tart fenn a szomszédos országok társszerveinek ügyeleteivel a határon átnyúló káresemények felszámolásának biztosítása érdekében.

2. A katasztrófavédelmi műveleti szolgálat tevékenysége:

A Katasztrófavédelmi Műveleti Szolgálat az igazgatóság készenléti jellegű szolgálatot ellátó a kiemelkedő káresemények tevékenységet helyszínen irányító, operatív szervezeti eleme. 2021-ben 104 esetben vonult az igazgatóság illetékességi területén káreseményekhez. A tűz- és káresemények felszámolási feladatok irányítása mellett, tűzvesztési helyszíni szemléket végzett és lefolytatta a tűzvizsgálati hatósági eljárásokat. 2021-ben a Katasztrófavédelmi Műveleti Szolgálat 28 tüzeset vizsgálatát végezte el.

Az irányító és a tűzvizsgálati tevékenységen túl 127 esetben hajtott végre szakmai ellenőrzéseket a megye tűzoltóságain. A szolgálat jelentős segítséget nyújtott a hivatásos és önkormányzati tűzoltóságok részére az elméleti oktatások és a gyakorlati képzések megtartása területén. Havonta más-más tűzoltóság részére gyakorlatokat szervezett a korszerű tűzoltó taktika és technika alkalmazásának gyakorlására és az állomány által elsajátított ismeretek ellenőrzése érdekében. Szakmai és tudományos pályázaton több esetben eredményesen szerepelt az állomány egyik tagja.

VI. HATÓSÁGI TEVÉKENYSÉG

1. A hatósági és iparbiztonsági szakterület alapvető célkitűzései

Az igazgatóság hatósági tevékenységét integrált szemlélet szerint, a tűzvédelmi, iparbiztonsági, vízügyi, vízvédelmi szakterületi feladatok szem előtt tartásával végezte. A szakszerű hatósági tevékenységet az egyes szakterületek közötti együttműködés, a hatékony információáramlás, valamint a szoros szakmai irányítás biztosította.

A hatósági és iparbiztonsági szakterületnek 2021-es célkitűzései között kiemelt helyen szerepelt a gyorsan változó jogszabályi környezetben, az egységes jogalkalmazás erősítése érdekében az elméleti ismeretek bővítése mellett, a gyakorlatorientált és esettanulmányokra is épülő továbbképzések tartása az állomány részére.

A hatósági és iparbiztonsági szakterület kiemelt figyelmet fordított továbbá:

- A lakosság biztonságának növelése érdekében a lakástüzek és szén-monoxid-mérgeződések megelőzését célzó tájékoztató tevékenység folytatására, ezzel is erősítve a lakosság megelőző és öngondoskodó képességét.
- A bürokráciacsökkentéssel és az adminisztratív terhek enyhítésével kapcsolatos célkitűzések teljesítésére mind az általános, mind a hatósági feladatokban.
- A hatósági és ügyféli jogalkalmazók módosított Országos Tűzvédelmi Szabályzat alkalmazására történő felkészítésére, valamint az új előírások bevalásával kapcsolatos gyakorlati tapasztalatok gyűjtésére.
- A közigazgatás-fejlesztésnek jegyében a VIZEK projekt támogatásával az c-ügyintézésnek a vízügyi és a vízvédelmi hatóság feladatellátásába való alkalmazására.
- Az ellenőrzések minőségének fejlesztésére a szakirányítási, szakfelügyeleti tevékenység erősítésével.

A Seveso III. irányelv célkitűzéseivel összhangban fejlesztette a szakterület a veszélyes üzemek üzemeltetőinek a biztonságos működéssel kapcsolatos tudatosságát, a hatósági munkavégzés során elősegítette a veszélyes üzemek öregedési folyamatainak felmérését, az öregedéssel kapcsolatos rendkívüli események megelőzésére vonatkozó tapasztalatok hasznosítását.

A képzések és a kapcsolattartás rendszerében a járvány okán nagyobb teret nyert az online rendszerek alkalmazása, melyek segítségével a járványhelyzetben is biztosítottá vált a kapcsolattartás a hatósággal. A támogató jellegű hatósági szemlélet mellett, a hatósági szakterület továbbra is szem előtt tartotta az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény, a vonatkozó eljárásjogi szabályzók, valamint az elektronikus ügyintézés alkalmazását. Az igazgatóság hatósági ügyeiben növekvő, szakhatósági ügyekben csökkenő tendencia mutatható ki az előző évekhez képest. A hatósági ellenőrzések száma az előző évhez viszonyítva 25%-al emelkedett (3. számú melléklet 1-4. ábra), a szakterület településrendezési eszközökkel kapcsolatos véleményezési ügyekben pedig jelentős ügyszámemelkedés történt. A vélemények kialakításakor figyelembe vette az iparbiztonsági-, polgári védelmi-, tűzvédelmi-, vízügyi- és vízvédelmi követelményeket.

Az eljárások eredményeként a településrendezési tervek a katasztrófavédelmi, illetve lakosságvédelmi szempontrendszer figyelembe véve készültek el, ezzel is elősegítve a jövőben tervezett fejlesztések és beruházások megvalósítását.

2. A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások engedélyezése

A hatósági, valamint a szakhatósági ügyekben – a beruházások megvalósulásának segítése érdekében – a szakterület jó szakmai kapcsolatot alakított ki és tart fenn az ügyfelekkel és a társhatóságokkal, külön figyelmet fordított a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásokkal kapcsolatos engedélyezési eljárások zökkenőmentes lefolytatására. Az engedélyezések menetének gyorsítása és az eljárások eredményességének növelése érdekében több alkalommal kezdeményezett konzultációt az igazgatóság, melyek során a vonatkozó követelmények megbeszélésével, megoldási lehetőségek egyeztetésével segítette a tervezést, a kivitelezést és a használatbavételt. A nemzetgazdasági szempontból kiemelt beruházásokkal kapcsolatos hatósági eljárások száma az előző évekhez hasonlóan alakult, a szakhatósági eljárások számában csökkenés következett be. (3. számú melléklet 5. ábra).

2021 évben többek között az alábbi jelentősebb nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások tervezése és kivitelezése során járt el hatósági és szakhatósági jogkörben az igazgatóság:

- Tokaji Erzsébet királyné Tisza-híd felújítása és kerékpáros átvezetés megvalósítása tervezett körforgalom létesítése,
- Jánd, Vásárosnamény-Gergelyugornya szennyvíztisztító telep és csatornahálózat üzemeltetése,
- Harangodi tározó és a Kállai főfolyás rekonstrukciója,
- Kézilabda munkacsarnok (Demecser) létesítése,
- Nyírpazony "C" típusú tornaterem létesítése,
- Napelemparkok használatbavétele,
- Nyíregyházi Atlétikai Centrum használatbavétele,
- Újfehértó Honvédelmi Sportközpont használatbavétele,
- Kisvárdai Honvédelmi Sportközpont építése,
- Újfehértó sportpálya fejlesztés építése,
- Mátészalka orvosi segédeszközöket gyártó üzem építése,

3. A tűzmelegelőzési szakterület tevékenysége

A hatósági és szakhatósági eljárásokat a hatályos jogszabályok és közjogi szervezetszabályzó eszközök alapján az igazgatóság hatósági osztályának szakfelügyeleti és szakirányítási tevékenysége mellett végezte a 4 helyi szerv. Az igazgatóság hatósági, szakhatósági, valamint ellenőrzési tevékenységének jelentős részét a tűzvédelmi szakterülethez kapcsolódó feladatként hajtotta végre. A 2021-ben indult tűzvédelmi hatósági eljárások az összes hatósági eljárás 42%-át teszik ki. A tavalyi évben tovább csökkent a katasztrófavédelem kéményseprői tevékenységének eredményeként az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető égéstermék-elvezetők száma. (3. számú melléklet 6. ábra) A következő hatósági eljárásoknak köszönhetően a szabadtéri kockázati helyszínek hiányosságai szintén csökkenő tendenciát eredményeztek, melynek eredményeként csökkent a szabadtéri tüzesetek száma. A tematikus és egyéb rendszeresen visszatérő ellenőrzéseket megelőző konzultációk segítették az üzemeltetők jogkövető magatartását, melynek következtében az ellenőrzéseket követő hatósági eljárások számában is csökkenés tapasztalható. Az átfogó tűzvédelmi ellenőrzéseken feltárt hiányosságok következményeként a hatóság közel 20 %-kal több eljárást indított az előző évinél.

Az igazgatóság az OTSZ használati, valamint a tűzoltóságok beavatkozásával kapcsolatos eltérési engedélyezési eljárásaiban ügyszámnövekedés volt tapasztalható. Az eltérési kérelmek túlnyomó többségében falitűzcsap nélküli kialakítás, tűzcsap megközelítési útvonalon mérten 100 méternél nagyobb távolsága, valamint raktárhelyiség tetőfödém szerkezetétől tartott 1 méternél kisebb tárolási tevékenység engedélyezésére irányult. A hatóság ellensúlyozó tényezőként tűzjelző berendezés, oltóberendezés létesítését, készenlétben tartott tűzoltó készülék oltásteljesítményének növelését, valamint kiürítési követelmények fejlesztését fogadta el. Beépített tűzjelző és tűzoltó berendezések létesítési és használatbavételi ügyeiben az előző évhez képest növekvő ügyszámok keletkeztek.

A tűzvédelmi szakterület szakhatósági megkeresései közel 300 ügyszámmal voltak kevesebbek az előző évhez viszonyítva. A szakhatósági eljárások számának csökkenését elsősorban a napelemparkok létesítésével és használatbavételével kapcsolatos eljárások számának csökkenése okozta. Szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásba történő bejegyzésére és adatmódosítására vonatkozóan a 2021-es évben kevesebb megkeresés érkezett.

A mini bölcsődék vonatkozásában – a meghatározott követelményrendszerre figyelemmel – továbbra is kiemelt feladatként hajtotta végre az igazgatóság a tűzvédelmi szabályok érvényesülésének vizsgálatát. Az esetlegesen feltárt hiányosságokkal kapcsolatban a hatóság segítő közreműködésével a tűzvédelmi szempontból jogszerű állapot kialakítása minden esetben rövid időn belül megtörtént.

Az igazgatóságnak 2021. évben II. fokú tűzvédelmi hatósági ügyben egy esetben kellett eljárnia, mely eljárás az I. fokú tűzvédelmi hatóság döntésének helybenhagyásával zárult. A szakhatósági eljárások vonatkozásában II. fokú eljárás nem keletkezett. Az igazgatóság és kirendeltségei eljárásai lefolytatásakor a szakszerűség mellett a jogszerűsége is fokozottan ügyeltek, ennek eredményeként az ügyfelek nem vitatták a döntésben foglaltakat.

Az igazgatóság pirotechnikai termékek átmeneti tárolásával és forgalmazásával kapcsolatos engedélyezési eljárásai az előző évhez viszonyítva növekedést mutattak. Az eljárásokban elsődleges vizsgálati szempont volt az élet- és vagyonbiztonságot megalapozó előírások és követelmények vizsgálata.

A tűzvédelmi hatóság 2021-ben 25%-al több tűzvédelmi ellenőrzést hajtott végre, ami az összesen végrehajtott ellenőrzések több mint 60%-át teszi ki az igazgatóság által végrehajtott ellenőrzések tekintetében. Az igazgatóság a tárgyi évben végrehajtotta a havi hatósági ellenőrzési tervekben meghatározott hulladéklerakó telephelyek, bevásárlóközpontok, betakarítási munkálatok, pirotechnikai termékek állandó tárolóhelyei, kollégiumok, valamint a karácsonyi vásárok tűzvédelmi hatósági ellenőrzését. Valamennyi ellenőrzési sorozatot megelőzően az érintett ügyfelek részére a hatóság – a COVID-19 járvány megelőzésével kapcsolatos intézkedések figyelembevételével – konzultációs lehetőségeket biztosított, tájékoztató anyagokat adott ki. A biztonságot növelő, ügyfélközpontú és segítő jellegű tevékenység eredményes volt, hiszen a konzultációs egyeztetésen résztvevők esetében az ellenőrzések alkalmával nem, vagy kevesebb és kisebb súlyú hiányosságokat állapított meg a szakterület.

A végrehajtott tűzvédelmi ellenőrzéseken az elsőfokú hatóság jelentős számban állapított meg szabálytalanságot az éghető anyagok szabadtéri tárolásával, valamint a szabadtéri tűzgyújtással kapcsolatban. A létesítmények vonatkozásában az épületek elektromos és villámvédelmi felülvizsgálatának hiányát, illetve a felülvizsgálat során megállapított hibák kijavításának elmulasztását, valamint a vonatkozó tűzvédelmi dokumentációk hiányosságait tárta fel jellemzően a helyszíni hatósági kontroll.

Az igazgatóság és a kirendeltségek 2021-ben is több esetben folytattak le piacfelügyeleti helyszíni ellenőrzést helyi szinten, valamint fogyasztóvédelmi ellenőrzést területi szinten, az ellenőrzések lefolytatásának célja a fogyasztók, a környezet és a közbiztonság védelmezése volt.

Közérdekű bejelentés és panasz következményeként az előző évekhez hasonló mennyiségben indult hatósági eljárás. A panaszok, közérdekű bejelentések kivizsgálása az igazgatóság hivatalának megkeresésére indultak. A vonatkozó eljárásrend alapján az ügyben vizsgálatot folytató kirendeltség előzetes helyszíni szemle keretében győződött meg a panasz, bejelentés megalapozottságáról. Amennyiben jogszabálysértést tárt fel a hatóság, abban az esetben a tűzvédelmi ellenőrzést lefolytatta. A panaszok, bejelentések mértékadó többsége az éghető anyagok szabadtéri tárolásával, szabálytalan égéstermék elvezetőkkel, valamint társasházi lakásokban történt tűzvédelmi szabálytalanságokkal kapcsolatosak. Hatáskörünkbe tartozó életveszélyes égéstermék elvezetők esetében az ellenőrzések lefolytatása minden esetben szakértelemmel rendelkező kéményseprő mester bevonásával történt. Az ellenőrzések során tapasztalt hiányosságok figyelembevételével a szükséges hatósági intézkedések megtörténtek.

Az igazgatóság több alkalommal ellenőrizte a tűzvédelmi szakvizsgára felkészítő és szakvizsgáztatási tevékenységet, valamint a tűzvédelmi technikai eszközök felülvizsgálatával és javításával foglalkozó szolgáltatókat, melyek alkalmával hiányosságot nem állapított meg.

A kéményseprő-ipari tevékenységet a természetes személyek tulajdonában lévő ingatlanok és társasházak esetében valamennyi településen a kéményseprő-ipari szerv, gazdálkodó tevékenységet folytatók esetében 8 kéményseprő-ipari szolgáltató végezte, melyek közül egy rendelkezik megyénkben székhellyel. A jogszabályi felhatalmazás alapján a hatósági szakterület végezte a kéményseprő-ipari tevékenységet végzők vizsgálatát, ellenőrzését, mely során a kéményseprő-ipari szervvel és a megyénkben székhellyel rendelkező Kéményseprőipari Kft.-vel szemben hiányosság feltárására nem került sor, tevékenységét jogszerűen végzi.

4. A vízügyi és vízvédelmi hatósági szakterület eredményei

A szakterület főbb feladatai voltak a különböző vízellátási- és vízellátási- és vízhasználatok, továbbá a térség számára jelentőséggel bíró mezőgazdasági öntözéshez kapcsolódó vízjogi engedélyezések (elvi-, létesítési-, üzemeltetési-, fennmaradási engedélyek kiadása), önellenőrzési tervek, szennyezés csökkentési ütemtervek elfogadása, kibocsátási határérték megállapítások, vízbázis védőterület kijelölés, a különböző más engedélyező hatóság eljárásához adandó szakhatósági állásfoglalások adása.

A tavalyi évben 1396 vízügyi hatósági – engedélyezési – eljárás indult, mely a 2020-as évhez képest csökkenést mutatott, ez a mezőgazdasági öntözési célú, felszín alatti vízkivételt biztosító vízlétesítmények hatósági hatáskörének a Nemzeti Földügyi Központhoz történő átkerülésére vezethető vissza.

A szakterület 1267 szakhatósági ügyben járt el, mely 120 ügyszámmal kevesebb az előző évhez viszonyítva, amelynek oka a gördülő fejlesztési tervek jóváhagyására indított eljárások csökkenése.

A VIZEK szakrendszer bevezetésével a teljes vízügyi hatósági feladatellátás elektronizálása megvalósult. Az ügyfelek a hatósági ügyeket a VIZEK szakrendszer használatával bonyolítják, melynek eredményeként egykapus rendszeren történik meg az ügyfél és a hatóság közötti kommunikáció.

A szakterület a vízlétesítmények vonatkozásában a jogszabályban meghatározott felügyeleti kategóriákba tartozó létesítmények ellenőrzését, a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló kormányrendeletben meghatározottak alapján hajtotta végre. Kiemelt figyelmet fordított a szenny- és használtvizet kibocsátók ellenőrzésére. Az ellenőrzések tapasztalata, hogy a nem szakszerű karbantartás, a szigorodó előírásoknak megfelelő fejlesztések hiánya, a vízmérők hitelesítésének és az üzemnaplók vezetésének hiánya észlelhető a létesítmények esetében. Az elmúlt évek során lefolytatott konzultációknak és a rendszeres hatósági kontrollnak köszönhetően érezhető szemléletváltás alakult ki az üzemeltetőkben, a jogszabályoknak való megfelelés jellemzi a tevékenységüket. Az igazgatóság részéről 3 önkormányzat esetében – az érintett önkormányzatok bejelentését követően – a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozóan ideiglenes közszolgáltató kijelölésére került sor. A kormányhivatallal együttműködve az igazgatóság egyeztetéseket kezdeményezett az önkormányzatokkal a jogszzerű állapot kialakítása érdekében.

A környezetkárosodások megelőzése érdekében a szakterület folyamatosan figyelemmel kísérte vízfolyásaink vízminőségi állapotát. Vízvédelmi hatáskörben a jóváhagyott 2021. évi vízminőségvédelmi terv alapján az akkreditált Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Mérőlaboratóriuma bevonásával 14 létesítményben végzett mintavétellel egybekötött ellenőrzést. A szennyvízkibocsátással járó létesítmények vonatkozásában tapasztalható volt határérték feletti kibocsátás, amely visszavezethető a létesítmények (előtisztító, tisztító berendezések, stb.) nem megfelelő karbantartására. Az előző években végrehajtott fejlesztéseknek köszönhetően több vízfolyás vízminőségének javulása volt tapasztalható.

A szakterület a vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges kölcsönös megfeleltetési szabályok helyszíni hatósági ellenőrzését 11 alkalommal hajtotta végre, melyek során nem állapított meg környezetet-, illetve vízminőséget veszélyeztető állapotot.

A vízkészlet járulék (továbbiakban: VKJ) 2021-es gazdálkodási évben beszedett összege 295.490.015 forint volt (3. számú melléklet 7. ábra). Az előirányzott VKJ ellenőrzések helyszíni-, illetve iratellenőrzéssel lettek végrehajtván, melyek során több esetben az igazgatóság szabálytalan üzemeltetést tapasztalt (rossz gazdasági szorzó által megfizetett járulék, hitelesítési problémák). A 2020-as évhez viszonyítva egy minimális emelkedés figyelhető meg, amely visszavezethető az illetékességi területen lefolytatott adóhatósági ellenőrzésekre.

Az igazgatóság a jogszabályban, vagy hatósági határozatban megállapított kötelezettséget nem teljesítő ügyfelekkel szemben mulasztási-, eljárási-, vízgazdálkodási bírság kiszabására intézkedett, amelyek mértékét az ügyfelek mulasztásának súlyához igazodva – a körülményeket mérlegelve – állapította meg. Vízvédelmi hatáskörben eljárva az engedély szerinti működésre és vízszennyezési-, illetve csatorna bírság megfizetésére kötelezte azon kibocsátókat, akik a jogszabályban, vagy a hatósági döntésben megállapított egyedi határértéket meghaladó mértékű szennyezőanyagot tartalmazó szennyvizet engedett ki telephelyéről.

5. Iparbiztonsági szakterület tevékenysége és eredményei

Veszélyes üzemek felügyelete

2021-ben 5 felső és 16 alsó küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó- és 29 küszöbérték alatti üzem tevékenységének hatósági felügyeletét látta el az igazgatóság.

A szakterület a járványügyi intézkedésekre figyelemmel végrehajtotta ellenőrzéseket 4 felső- és 5 alsó küszöbértékű, valamint 15 küszöbérték alatti üzemben. Komplex iparbiztonsági ellenőrzést - a társhatóságok bevonásával - 4 üzemben szervezett az igazgatóság. A komplex iparbiztonsági ellenőrzések végrehajtása során a más hatóság hatáskörébe tartozó szabálytalanság kiszűrésével is csökkent az üzemzavarok bekövetkezésének kockázata.

A következetes hatósági kontroll, továbbá a lefolytatott konzultációk eredményeként a veszélyes üzemek a jóváhagyott biztonsági dokumentációk alapján működnek, valamint javult az üzemeltetői fegyelem.

Az üzemeltetők a biztonsági dokumentációk soros, vagy soron kívüli felülvizsgálatát elvégezték, azokat az iparbiztonsági hatóság részére benyújtották, melyek felülvizsgálata hatósági eljárás keretében megtörtént. A hatósági eljárások lefolytatása során a nyilvánosság biztosítására vonatkozó követelmény minden esetben érvényesült. Tovább folytatta a szakterület a szűrőpróbaszerűen gazdálkodó szervezetek üzemazonosítási ellenőrzését, melyek során egy esetben tárt fel szabálytalanul, illetve katasztrófavédelmi engedély nélkül működő üzemet. A hatósági eljárást az iparbiztonsági hatóság megindította a jogszerű állapot helyreállítása érdekében.

15 belső védelmi terv gyakorlatot és 27 súlyos káresemény elhárítási terv gyakorlatot hajtottak végre a veszélyes üzemek üzemeltetői, melyek ellenőrzése minden esetben megtörtént. A gyakorlatok végrehajtása során az üzemek bizonyították, hogy a rendkívüli események megelőzésére, valamint a következmények gyors és hatékony felszámolása érdekében alkalmazandó feladatok végrehajtására felkészültek.

Az igazgatóság Katasztrófavédelmi Mobil Labort (KML) üzemeltet, melynek feladata a beavatkozások során - veszélyes anyagok környezetbe kerülése esetén - a lakosság, a beavatkozó állomány és az anyagi javak védelme érdekében, a veszélyeztetett terület felderítése, valamint a mérési eredmények alapján javaslat tétel az indokolt lakosságvédelmi intézkedésekre. Az előző évhez képest a KML beavatkozás száma nagyságrendileg nem változott, a speciális szolgálat 8 esetben végzett felderítést, melyek során gázkoncentráció méréseket, anyagazonosítást, vízanalitikai méréseket, valamint káreseti helyszíni szemléket hajtott végre. A beavatkozások során egy esetben sem állapított meg olyan mértékű káros anyag koncentrációt, mely lakosságvédelmi intézkedés elrendelését indokolta volna.

Veszélyes áru szállítás ellenőrzése

A szabálytalan, valamint a környezetet veszélyeztető szállítmányok kiszűrése érdekében az igazgatóság és a katasztrófavédelmi kirendeltségek állománya 220 alkalommal, 2000 gépjármű közötti ellenőrzését végezte el. Az intézkedés alá vont járművek közül 378 szállított veszélyes anyagot, 22 jármű esetében jellemzően a rakomány rögzítésével, a járművezető oktatásával, illetve annak igazolásával és a fuvarokmányok kitöltésével kapcsolatban állapított meg szabálytalanságot az ellenőr. A szabálytalanságok miatt 41 eljárást indított a hatóság. Az ellenőrzésbe bevont járművek esetében a legtöbb megállapított szabálytalanság jellemzően a nem jelölt veszélyes árut - valamely mentességgel - szállító gépjármű esetében került feltárássra. A szállítók a mentesség szabályait nem megfelelően értelmezték, ezért jellemzően a járműszemélyzet vonatkozásában a képzéssel, a képzés igazolásával, a rakományrögzítéssel, egyesítő csomagolások jelölésével és a jármű jelölésével kapcsolatos szabálytalanságot tártak fel az ellenőrök.

A szakfeladatot ellátó állomány 40 alkalommal végzett telephelyi ellenőrzést a szabálytalanságok telephelyen történő feltárása érdekében, megakadályozva, hogy a szabálytalan jármű a közúti közlekedésben részt vegyen. 5 telephely ellenőrzése során tártak fel szabálytalanságot. Vasúton 63 ellenőrzés során 1482 veszélyes árut szállító vasúti kocsik ellenőrzését hajtotta végre az állomány, melyek közül 8 nem felelt meg a tartálykocsik jelölésére vonatkozó előírásoknak. A szabálytalanságok miatt 10 eljárást indított a hatóság. A vasúti veszélyes áru szállítás szabályainak betartását 4 telephelyen ellenőrizte a szakterület, szabálytalanságot nem tárt fel.

A következetes ellenőrzéseknek is köszönhetően, a közúti és vasúti veszélyes áru szállításra vonatkozó előírások megszegésével összefüggésben, rendkívüli esemény nem következett be. A szakterület által végzett megelőzési- (képzések, konzultációk, figyelemfelhívások) és hatósági tevékenység eredményeként folyamatosan csökken a veszélyes áru szállítás során bekövetkező rendkívüli események száma.

A közúti és vasúti alágazatban országosan elrendelt ellenőrzési akciók mellett, a szakterület is szervezett több akciót mindkét alágazatban. Közúton a szomszédos megyék közreműködésével regionális közúti ellenőrzéseket is szervezett az igazgatóság 2 alkalommal. Az ellenőrzések adatai alapján megállapítható, hogy a veszélyes szállítmányok nagy része az autópályára tevődött át, ezért a Magyar Közút Nonprofit Zrt.-vel kötött együttműködési megállapodás alapján, az M3-as autópályán 2 alkalommal szervezett a szakterület a rendőrség, a NAV és közlekedési hatóság bevonásával ellenőrzést. A megye ipari fejlődése és az ehhez kapcsoló veszélyes anyagok közúti szállításának dinamikus emelkedése, valamint az ezzel járó szállítási balesetek kockázatának növekedése miatt, a biztonság növelése érdekében a társhatóságokkal végrehajtott komplex ellenőrzések is hozzájárultak a veszélyes áru szállítás során bekövetkező rendkívüli események megelőzéséhez.

A veszélyes áru vasúti szállítását tekintve kiemelten kezelte a szakterület a Záhony térségében működő rendező-pályaudvarok hatósági felügyeletét, 4 alkalommal szervezett valamennyi, a megyében lévő katasztrófavédelmi kirendeltség bevonásával ellenőrzési akciót. A 4 akció során 304 veszélyes árut szállító vasúti kocsik ellenőrzése történt meg, a szállítmányok – egy kocsik kivételével - szabályosak voltak.

Az akcióknak is köszönhetően a szabálytalan szállítmányok száma számottevően nem nőtt, szabálytalan szállítmányok száma 2020-ban 5,76%, 2021-ben 5,82%.

Létfontosságú rendszerelemek üzem-folytonos működése

Az igazgatóság a BM OKF megkeresésére 6 rendszerelem tekintetében járt el véleményező szervként. Az azonosítási jelentésekben szereplő információk alapján a hozzájáruló szakhatósági állásfoglalás kiadását és a rendszerelem nemzeti létfontosságú rendszerelemmé történő kijelölését javasolta a szakterület a védelem kritériumának teljesülése miatt.

2021. október 12-én agrárágazatban kijelölt létfontosságú rendszerelem hajtott végre gyakorlatot, melyet az iparbiztonsági főfelügyelő megfigyelte és minősített.

A rendkívüli időjárás előrejelzése esetén az iparbiztonsági szakterület felvette a kapcsolatot létfontosságú rendszerelemek és közmű közszolgáltatók üzemeltetőivel, felhívta a figyelmüket a szükséges intézkedések megtételére annak érdekében, hogy az üzem-folytonos működésük biztosított legyen.

A villamosenergia-rendszer jelentős zavara és a villamosenergia-ellátási válsághelyzet esetén szükséges intézkedésekről szóló kormányrendelet alapján kijelölt 109 alapvető felhasználót és fogyasztási helyet tartalmazó adatbázis rendelkezésre áll.

VII. AZ ÁLLOMÁNYRÓL HUMÁN ERŐFORRÁS GAZDÁLKODÁS

Az igazgatóság 2021. évi humán tevékenységét meghatározta a COVID-19 koronavírus okozta járvány, az állomány szolgáltatóképességének, a szervezet működőképességének megőrzésére irányuló intézkedések kidolgozása, végrehajtásának megszervezése.

A szakterületi feladat-végrehajtás hozzájárult az igazgatóság alapfeladatainak ellátásához szükséges személyi feltételek biztosításához.

Az állomány a jogszabályban előírt, időszakos továbbképzési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. A beavatkozó állomány gyakorlatorientált képzése eredményesen szolgálja a legkülönbözőbb veszélyhelyzetekre történő felkészülést.

A tanintézeti szaktanfolyamokra a beiskolázás a szakmai igényeknek megfelelően biztosítja a képesítési követelményeknek egyre magasabb szinten történő megfelelést, az igazgatóság, a kirendeltségek, a tűzoltó-parancsnokságok szükséges és arányos részvételét az indított képzéseken.

Az utánpótlás szervezett keretei biztosítottak. A hivatásos állomány pótlása a tűzoltó szakmai képzésen, illetve a Nemzeti Közszerületi Egyetemen végzett hallgatók kinevezésével történt meg, a tűzoltási és a hatósági terület megerősítését szolgálta.

Munkáltatói támogatással a tisztii előmenetel érdekében 7 fő folytat tanulmányokat a Nemzeti Közszerületi Egyetemen, közülük 7 fő Bsc. képzésen tűzvédelmi és mentésirányítási, iparbiztonsági, illetve katasztrófavédelmi műveleti szakon.

VIII. TÁRSSZERVEKKEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS TAPASZTALATAI

A kialakult pandémiás helyzet miatt az elmúlt év alatt jelentősen csökkent a társszervekkel való kapcsolattartást építő rendezvények száma. A pandémia mind a szervezeti, mind a nemzetközi események és rendezvények megtartását akadályozta.

IX. AZ IGAZGATÓSÁG MŰKÖDÉSÉNEK TÁRGYI FELTÉTELEI

Az igazgatóság járműparkja, a technikai eszközök, felszerelések és az informatikai háttér biztosítja a szakmai feladatok ellátását. A személyi állomány elhelyezésének feltételei adottak, azok fejlesztése folyamatos. Fehérgyarmaton az új tűzoltó laktanya megépítése befejeződött, Mátészalkán energetikai korszerűsítés kezdődött.

X. KOMMUNIKÁCIÓS TEVÉKENYSÉG

Az igazgatóság hét megyei rádióval, nyolc térségbeli weboldallal, négy országos televízió regionális szerkesztőségével, valamint hét helyi televízióval, továbbá egy napi-, egy hetilappal és egy havonta megjelenő magazinnal tartja a kapcsolatot. 2021-ben 465 televíziós, 1133 rádió megjelenése volt az igazgatóságnak. Az írott sajtóban napi szinten jelentek meg hírek, tudósítások beavatkozásokról, a megyei újságokban szezonálisan tették közzé az igazgatóság preventív, figyelemfelhívó közleményeit. Tavaly összesen 317 újságcikkben tájékoztatta a lakosságot az igazgatóság, további 2779 alkalommal szerepelt a világhálón. Sajtó-helyreigazítási kérelmek, vagy peres eljárások nem voltak az elmúlt esztendőben.

XI. ÖSSZEGZÉS

Az igazgatóság a koronavírus járvány terjedésének megakadályozására hozott kormányzati korlátozó döntésekre figyelemmel a meghatározott és felmerülő feladatokat hatékonyan és ügyfélközpontú szemlélettel hajtotta végre. A szakmai feladatok tervezésében és végrehajtásában prioritást élvezett a megelőzés hatékonyságát javító együttműködés és indokolt esetben a hatósági eszközrendszer alkalmazása. A szakterületek összehangolt és egymásra épülő tevékenységének, az üzemek és létesítmények üzemeltetői együttműködésének, valamint a végrehajtott üzemeltetői fejlesztéseknek is köszönhetően hatékonyabbá vált a természeti értékeink a felszíni és felszín alatti vizeink védelme.

A hatósági tevékenység kiemelten fontos része volt, hogy a veszélyes anyagokkal foglalkozó és a küszöbérték alatti üzemek üzemeltetőiben tudatosítsuk a karbantartás és az öregedési folyamatok feltárásának fontosságát. A társhatóságok bevonásával végzett ellenőrzések, kiemelten a magas kockázatú berendezések és rendszerek vizsgálata, az üzemeltetők figyelmét ráirányította a technológiai rendszer tervszerű vizsgálatának szükségességére.

A végrehajtott felkészítések és az évek során szerzett tapasztalatok alapján kijelenthető, hogy az igazgatóság és valamennyi szervezeti eleme vonatkozásában a szakmai feladatellátás színvonala folyamatosan javult. A társszervekkel, szervezetekkel, a hatóságokkal és egyéb együttműködőkkel kiépített munkakapcsolat és a koordinált közös tevékenység hozzájárult a megye közbiztonságának fenntartásához, illetve javításához.

XII. A 2022. ÉV FELADATAI

A kor kihívásait figyelembe véve, folyamatosan fejleszteni kell a hivatásos tűzoltók elméleti és gyakorlati felkészültségét.

Tovább kell erősíteni Sz.-Sz.-B. megye mentő tűzvédelmében szerepet vállaló önkéntes tűzoltó egyesületek és önkormányzati tűzoltóságok szakmai feladatellátását.

Kiemelten kell kezelni a különleges jogrendi időszakokban ellátandó, valamint a veszélyhelyzeti szintet el nem érő eseményekhez kapcsolódó polgári védelmi feladatok tervezését, szervezését.

Az eljárások jogszerűségének és szakszerűségének növelése, valamint a döntések elleni jogorvoslatok számának csökkentése érdekében, folytatni kell a hatósági és szakhatósági eljárások esetében, a törvényességi és szakszerűségi ellenőrzési tevékenységet.

A Seveso III. irányelv célkitűzéseivel összhangban folytatni kell a veszélyes üzemek üzemeltetőinek a biztonságos működéssel kapcsolatos tudatosságuk növelését, előtérbe kell helyezni az előregedési jelenségek feltárását és a biztonságos üzemeltetési feltételek javítását.

Nyíregyháza, 2022. április 28.

Mellékletek:

1. sz. melléklet Tűzoltósági szakterület adatai
2. sz. melléklet Polgári védelmi szakterület adatai
3. sz. melléklet Hatósági szakterület adatai

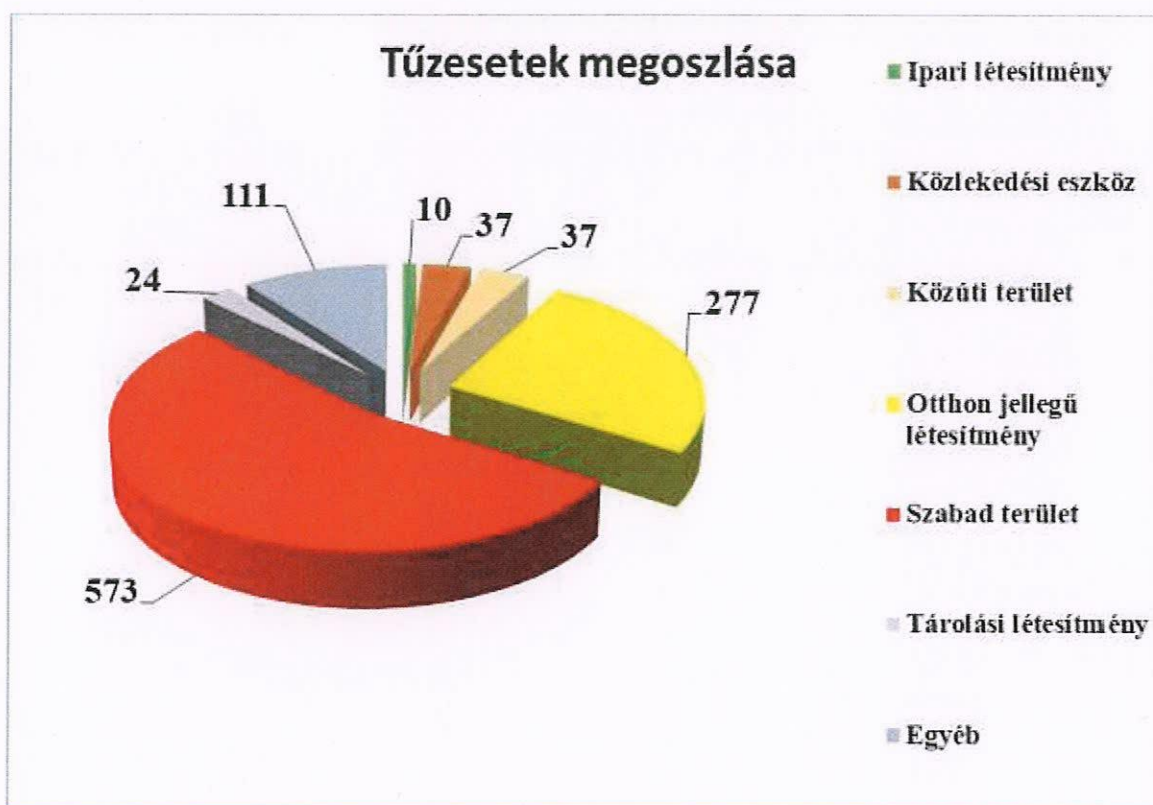
Terjedelem: 12 oldal

Kapja: BM OKF Hivatal

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés

1. sz. ábra
éves vonulási adatok összehasonlítása

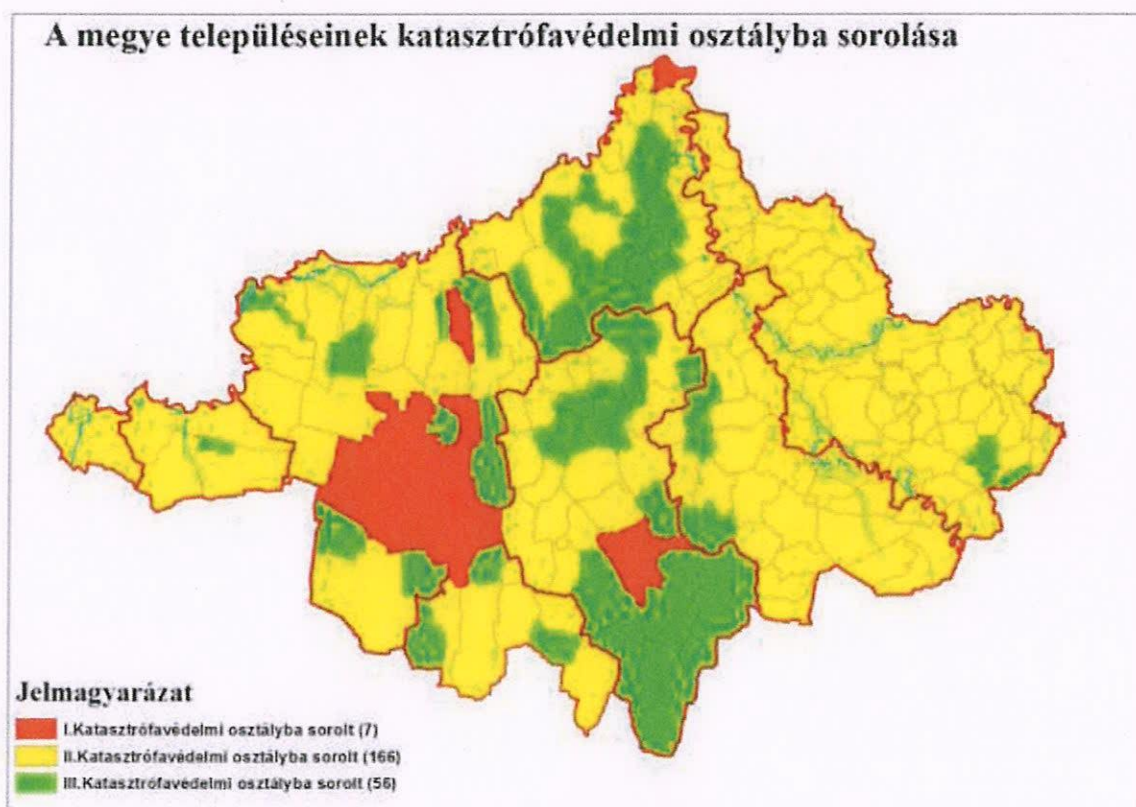
2. sz. ábra
a tűzesetek megoszlása 2021-ben

3. sz. ábra
a műszaki mentések megoszlása.2021-ben

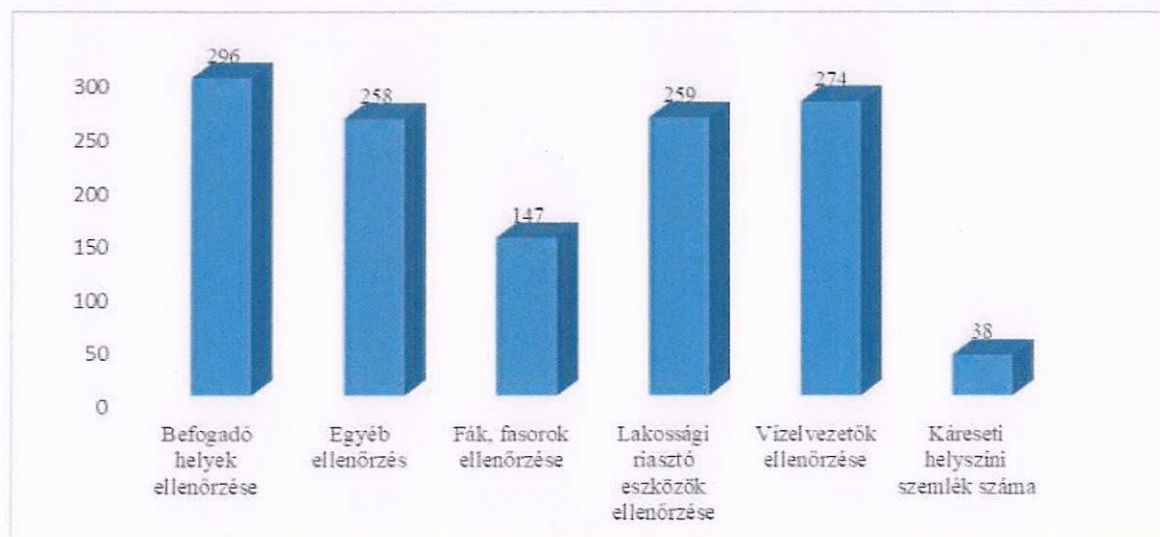

4. sz. ábra
a tűzvizsgálati eljárások megindításának ok-rendszere 2021-ben

1. ábra

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye katasztrófavédelmi osztályba sorolása

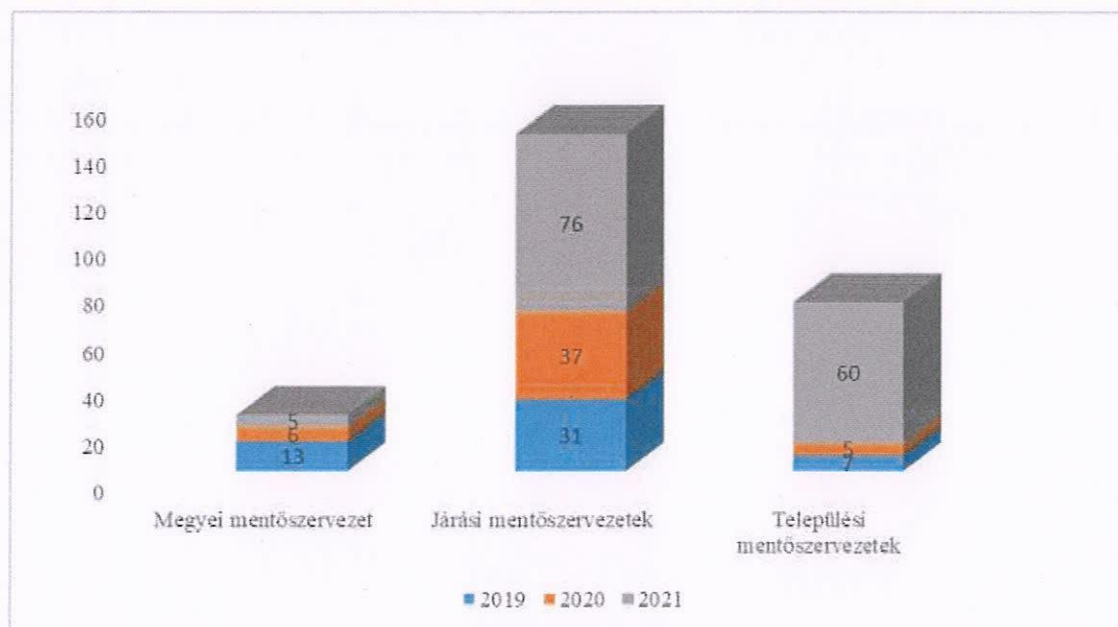
2. ábra

polgári védelmi szemlék

Szaktevékenység	Mennyiség
Keresőkutyás tevékenység	1
Könnyű városi kutató és mentő, műszaki mentő képességek	1
Árvízi és vízi mentési képességek	3
Vezetés-irányítás, logisztika	3
Alapvető vízkárelhárítási tevékenység	89
Alapvető vihkárelhárítási tevékenység	2
Összesen	99

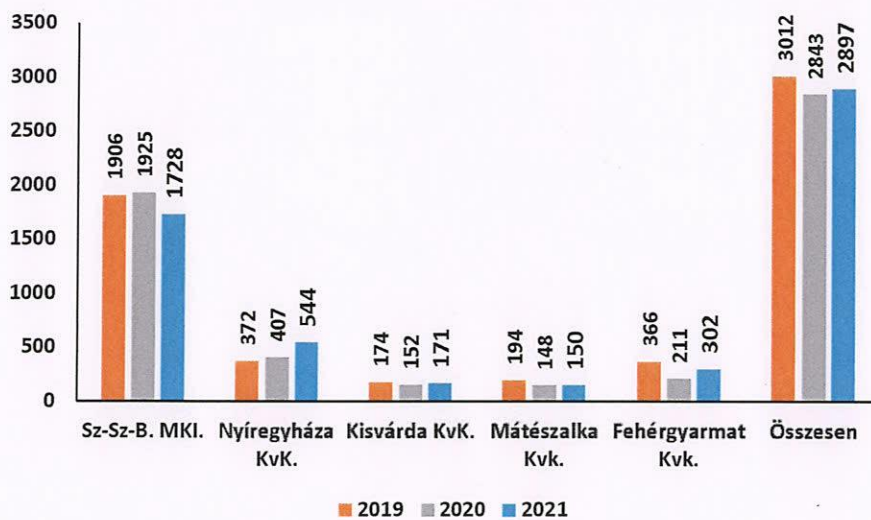
3. ábra

megyei, járási és települési önkéntes mentőszervezetek nemzeti minősítésének megoszlása szakterületek szerinti bontásban

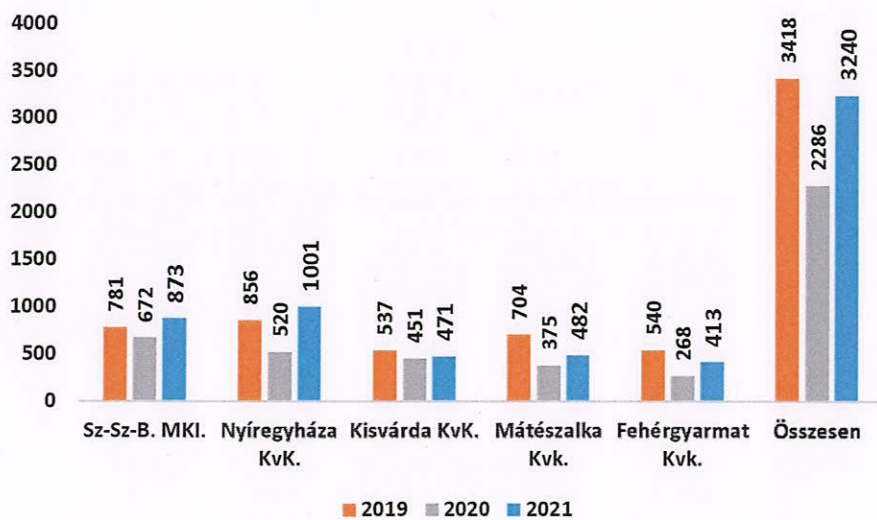

4. ábra

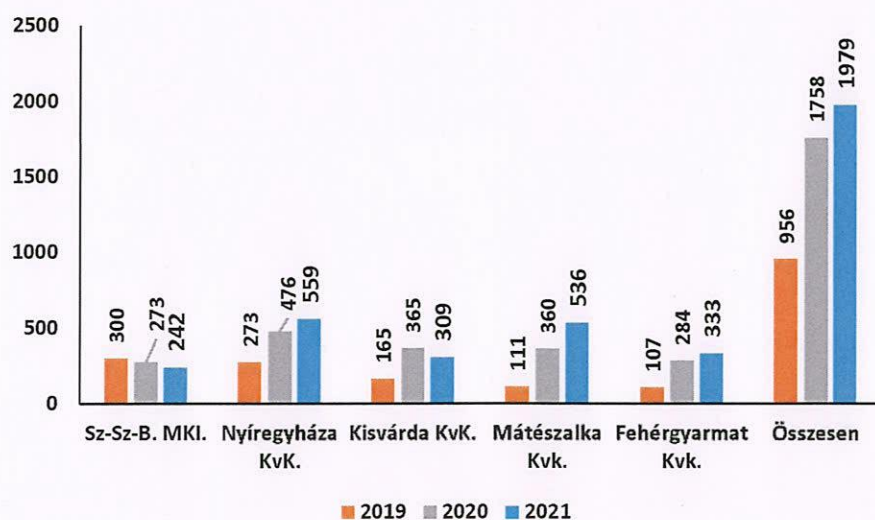
az önkéntes mentőszervezetek alkalmazása

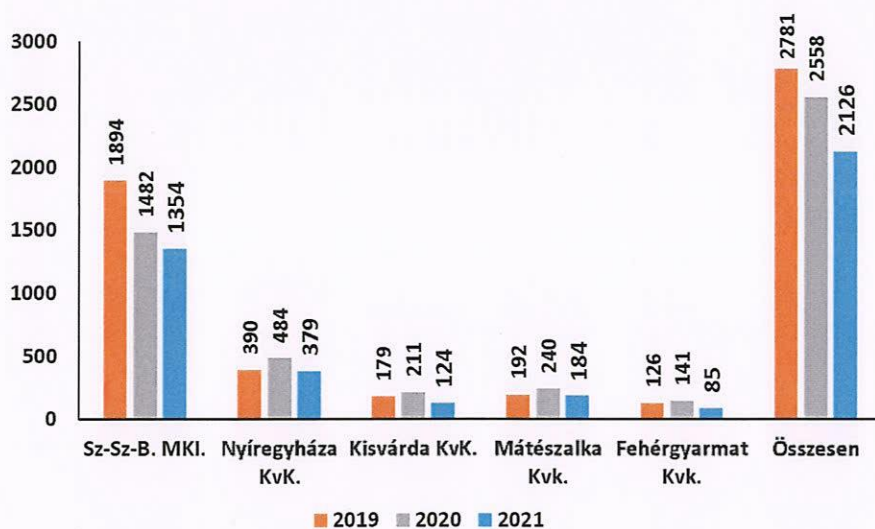
1. sz. ábra
Hatósági eljárások száma szervezeti egységenként

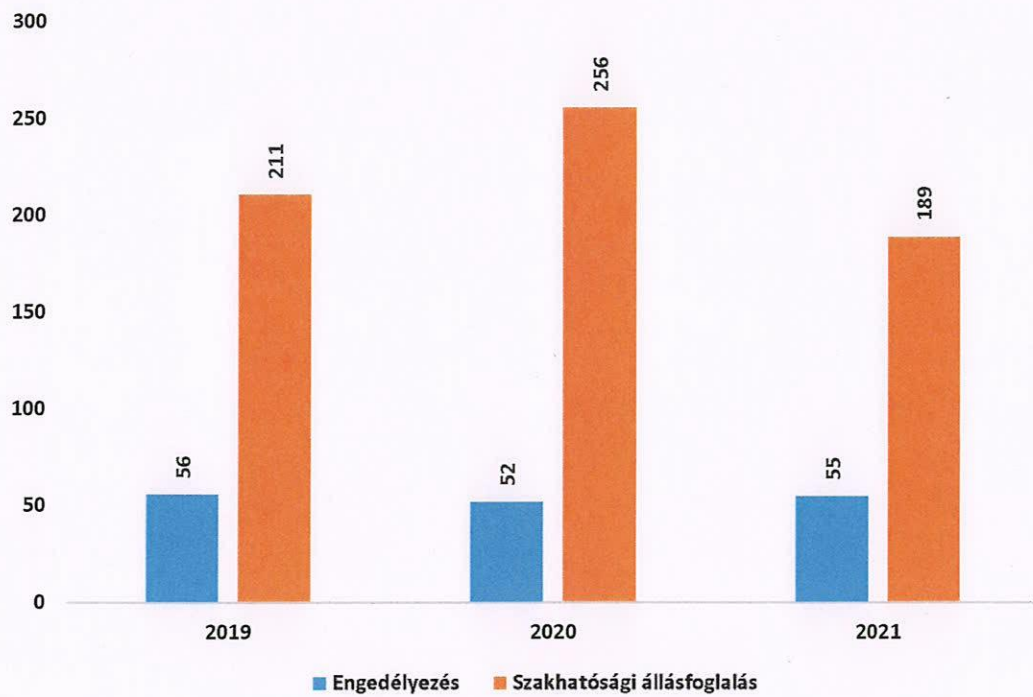
2. sz. ábra
Ellenőrzések száma szervezeti egységenként

3. sz. ábra
Szamlák száma szervezeti egységenként

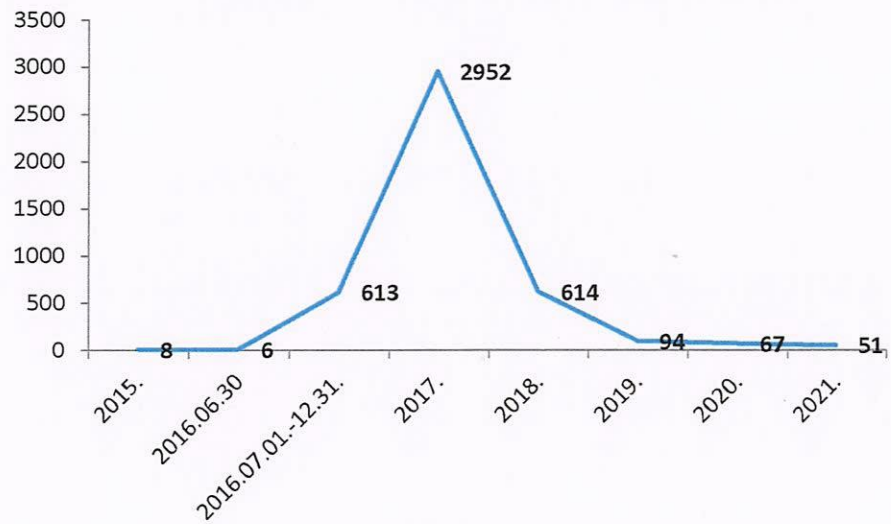

4. sz. ábra
Szakhatósági eljárások száma szervezeti egységenként

5. sz. ábra

Nemzetgazdaság fejlesztésében való közreműködések száma

6. sz. ábra

Élet-, és vagyonbiztonságot veszélyeztető égéstermék-elvezetők száma

7. sz. ábra
Vízkészlet járulék bevétel